

Veelgestelde vragen over het Werelderfgoedcentrum in Lauwersoog

Werelderfgoedcentrum Waddenzee

World Heritage Centre

Waddensea

1. Wat is er straks te doen in het Werelderfgoedcentrum, waar gaat het eigenlijk over?

Het Werelderfgoedcentrum zal een innovatief bezoekerscentrum voor de Waddenzee in Nederland zijn, volgens het concept van een veldstation. Een veldstation is een onderzoeksfaciliteit voor wetenschappers, waar zij zich helemaal aan hun werk kunnen wijden en opgaan in hun omgeving. Datzelfde geeft het Werelderfgoedcentrum de toekomstige bezoekers. Zij dompelen zich onder in de zilte lucht en de rauwe sfeer van Lauwersoog. Ze maken kennis met lokale bewoners en ondernemers, die in het Werelderfgoedcentrum hun kennis en zorgen, projecten en producten onder de aandacht brengen. Ze leren er zij aan zij met studenten en scholieren uit de gehele wereld die helpen zeehonden op te vangen en onderzoek doen. Het gaat er over het Wad en zijn bewoners (van microben, vissen, vogels, zeehonden tot mensen). Over de ontstaansgeschiedenis (geomorfologie, cultuurgeschiedenis) en de toekomst (waterveiligheid, duurzaam menselijk gebruik) van deze unieke regio. Over de synergie tussen natuur en mens in de Wadden, met de zeehond als een centraal symbool hiervoor. Wie weer naar buiten stapt weet: het Wad en zijn bewoners, dat doet er toe en dat moeten we koesteren.

2. Hoe hoog wordt het gebouw?

De geplande hoogte van het te bouwen onderkomen voor het Werelderfgoedcentrum is een belangrijk discussiepunt. Het eerste schetsontwerp, uit 2018, suggereerde een gebouw op 30 meter +NAP. Dat vonden met name natuur- en watersportorganisaties te hoog, zij dienden hierover zienswijzen in. Het project is daarop stilgelegd en de plannen zijn ingrijpend aangepast: het geplande hotel is geschrapt, het vloeroppervlak en volume teruggebracht. Op dit moment spreekt een werkgroep bestaand uit vertegenwoordigers van de lokale gemeenschap, natuur- en watersportorganisaties en Stichting WEC over de gewenste bouwhoogte. Op basis van de recent uitgevoerde volumestudie ligt nu een hoogte van 15 meter +NAP aan zeezijde en 16,5 meter +NAP aan dijkzijde voor. Inzet is een gebouw dat ruimte biedt aan alle faciliteiten die het WEC moet bevatten om exploitabel te zijn en niet stoort in het Waddenlandschap en de haven van Lauwersoog.

3. Waarom wordt het gebouw niet tegen de dijk aan gebouwd?

Er is uitgebreid onderzoek gedaan naar de mogelijkheid het gebouw tegen de dijk aan te plaatsen. Een variant met deze plaatsing is door veel partijen beoordeeld, zoals het waterschap, de veiligheidsregio, de provincie en de gemeente. Allereerst stelt het waterschap dat er in verband met toekomstige dijkverhoging binnen 20 meter vanuit de voet van de dijk niet mag worden gebouwd, waardoor deze variant niet mogelijk is. Maar ook functioneel en exploitatie-technisch is een gebouw vanuit de dijk niet haalbaar gebleken. Deze variant

brenkt qua bereikbaarheid en logistiek onmogelijkheden met zich mee. Zo kunnen hulp- en veiligheidsdiensten zich niet geheel rondom het gebouw begeven. Bovendien biedt een gebouw tegen de dijk aan niet voldoende volume zonder het toelaatbare bouwvlak en footprint in het ontwerpbestemmingsplan te overschrijden. Kortom, de dijkvariant is ontoelaatbaar en onhaalbaar door de harde eisen van het waterschap en de veiligheidsregio, maar ook door de

4. Waarom verlaat het Zeehondencentrum Pieterburen?

beperkte ontsluiting, bereikbaarheid en toegankelijkheid van het gebouw.

De huidige locatie, daterend uit de jaren 1980, voldoet niet meer. . Investeringen in faciliteiten voor het zeehondenziekenhuis, onderzoek en publieke functies zijn noodzakelijk. Daarnaast maakt het ZHC een inhoudelijke ontwikkeling door waarin de focus verbreed wordt van alleen zeehondenzorg naar de zeehond binnen de ecologie van de Waddenzee. Tegelijkertijd kreeg het idee voor een centrum voor en over de Wadden in Lauwersoog vastere vormen. Voor het Zeehondencentrum biedt dat een prachtige kans om met andere partijen de zeehondenzorg in te bedden in het bredere kader van (de gezondheid van) de Wadden. Het toekomstige Werelderfgoedcentrum Lauwersoog krijgt met het Zeehondencentrum een publiekstrekker van formaat en daarmee een belangrijke peiler onder de exploitatie binnen de muren.

5. Waarom speelt het Zeehondencentrum zo'n grote rol in het tot stand komen van het WEC?

Het Zeehondencentrum is al jaren de grootste publiekstrekker boven Groningen met ca. 90.000 bezoekers op jaarbasis. Deze bezoekersstroom is voor de exploitatie van het toekomstige centrum onmisbaar. Daarbij is de Stichting Zeehondencentrum bereid om (onder voorwaarden) een aanzienlijke jaarlijkse bijdrage aan de kosten te leveren en het exploitatierisico te dragen. Zonder de zeehonden als publiekstrekkers en de garantie dat het Zeehondencentrum een groot deel van het WEC zal "bewonen" is het WEC niet levensvatbaar. Anderzijds zal de toekomst van het Zeehondencentrum volledig afhankelijk zijn van die van het WEC. Uit deze cruciale bijdrage vanuit het Zeehondencentrum volgt vanzelfsprekend een belangrijke rol in het verder ontwikkelen van de plannen. Op dit moment is er een personele unie tussen directie en RvT van het Zeehondencentrum en Stichting WEC. De governance structuur van het toekomstige WEC is nog niet definitief uitgewerkt maar Stichting Zeehondencentrum zal daarin zeker een belangrijke, beslissende positie krijgen. Tegelijkertijd zoekt Stichting WEC nog steeds naar andere partijen die het exploitatierisico mede willen dragen, en ook een (daarmee samenhangende) rol in het bestuur van de stichting WEC willen vervullen.

6. Welke rol speelt de zeehond in het WEC?

Het WEC gaat over de Wadden als een ecologisch systeem, over het belang van een gezonde zee. De gezondheid van de zee, de zeehond en alle andere organismen is met elkaar verbonden. Het WEC maakt bezoekers hier bewust van en laat zien hoe wij als mensen ook deel van uitmaken van dit ecosysteem. De zeehond staat aan het einde van de voedselketen en is daarmee een belangrijke graadmeter van de gezondheid van de Waddenzee. Als symbool voor een gezonde Waddenzee zal de zeehond een centrale rol spelen in het centrum. Het Zeehondencentrum zal als belangrijke partner in het WEC de zorg voor- en onderzoek naar zeehonden laten zien binnen de context van de zorg om de natuur als ecologisch systeem, waarin alles met elkaar samenhangt.

7. Krijgt de nieuwe locatie ook een zeehondenopvang?

Ja, op de nieuwe locatie worden zeehonden opgevangen, de capaciteit zal vergelijkbaar zijn met het huidige Zeehondencentrum. Dit blijft van groot belang voor monitoring, onderzoek en zorg. Het beleid ten aanzien van het opvangen en behandelen van zeehonden is de afgelopen decennia aanzienlijk gewijzigd. Zeehondencentrum Pieterburen opereert in overeenstemming met de internationale Zeehonden Overeenkomst en het Zeehonden Beheers Plan. Meer daarover leest u [hier](#).

8. Wat gebeurt er met mijn donaties aan het ZHC wanneer het WEC er komt?

Donaties aan het Zeehondencentrum zijn voorbehouden aan de Stichting Zeehondencentrum Pieterburen en worden alleen gebruikt ten bate van (de exploitatie van) het Zeehondencentrum. Dit is statutair vastgelegd. De fondsen voor Stichting Zeehondencentrum Pieterburen en voor Stichting Werelderfgoedcentrum worden separaat beheerd.

9. Hoe kan het WEC garanderen dat (geormerkte) donaties en bijdragen daar terecht komen waar ze voor bedoeld zijn?

De financiën van het Zeehondencentrum en Stichting WEC worden separaat beheerd. Zowel Stichting Zeehondencentrum Pieterburen als Stichting WEC hebben ANBI-status en voldoen aan de reguliere verplichtingen op het gebied van transparantie en financiële verantwoording jegens subsidieverstrekkingen. Zo maken de stichtingen jaarlijks een activiteitenverslag en een financieel verslag (met accountantsverklaring) dat onder meer de besteding van geormerkte geldstromen vermeldt.

10. Hoe is het bestuur van het WEC ingericht?

Op dit moment is er voor zowel directeur-bestuurder als Raad van Toezicht sprake van een personele unie tussen het Zeehondencentrum Pieterburen en Stichting WEC. Directeur-bestuurder is Niek Kuizenga. De Raad van Toezicht bestaat uit Hans Alders (voorzitter), Michael Sijbom (lid) en Ab Osterhaus (lid). De RvT van de Stichting WEC wordt op termijn uitgebreid. De (publieke) partijen die een aanzienlijke bijdrage aan de financiering leveren, zoals gemeente het Hogeland en de Provincie Groningen, dragen kandidaten voor. Hierbij zoekt Stichting WEC naar een kandidaat met een “natuur”profiel resp. een “Lauwersoog”profiel. Deze aanstellingen zullen in de tweede helft van 2020 plaatsvinden. Stichting WEC hanteert de code diversiteit & inclusie bij het aanstellen van nieuwe leden van de RvT. Elisabeth Dielesen (Marc Noyons & Partners) ontwerpt de werving- en selectieprocedure voor leden van de RvT en de governance-structuur meer in het algemeen. Een gerenommeerd juridisch kantoor zal deze voorstellen vervolgens beoordelen.

11. Wat is de WEC Community?

Lees [hier](#) meer over onze Community.

12. Waarom is de Directeur van het ZHC ook de Directeur van het Werelderfgoedcentrum Waddenzee?

De wens om in de haven van Lauwersoog een centrum te creëren voor een duurzame toekomst van de Wadden is er al jaren. Onder meer Harm Post (toenmalig directeur Groningen Seaports), Albert Keizer van NG Shipyards en Onno Nienhuis wilden aandacht vestigen op het belang van duurzaamheid en circulaire economie voor de regio en verenigden zich in de Stichting WadDuurzaam. In 2013 ontwikkelde Niek Kuizenga als directeur-bestuurder van het Zeehondencentrum Pieterburen samen met ondernemer Arie Heuvelman de eerste plannen om met het Zeehondencentrum te verhuizen naar Lauwersoog. Uit dit idee groeide het plan voor een Werelderfgoedcentrum, om een kwalitatieve impuls te geven aan de ecologie en economie van de regio. Hij verwierf hiervoor steun van de gemeente (toen de Marne, nu het Hogeland), provincie Groningen en Staatsbosbeheer. In 2017 werden de exploitatiemogelijkheden van het toekomstige Werelderfgoedcentrum in opdracht van de Provincie Groningen onderzocht. De kwartiermakers concluderen dat de inbreng van Zeehondencentrum Pieterburen - organisatorisch en financieel - een sine qua non is voor gezonde exploitatie van het centrum in Lauwersoog. Daarom is de directeur-bestuurder van het Zeehondencentrum Pieterburen verzocht om in personele unie met het Zeehondencentrum vanuit Stichting WEC leiding te geven aan de verdere planvorming, realisatie en exploitatie van het WEC.